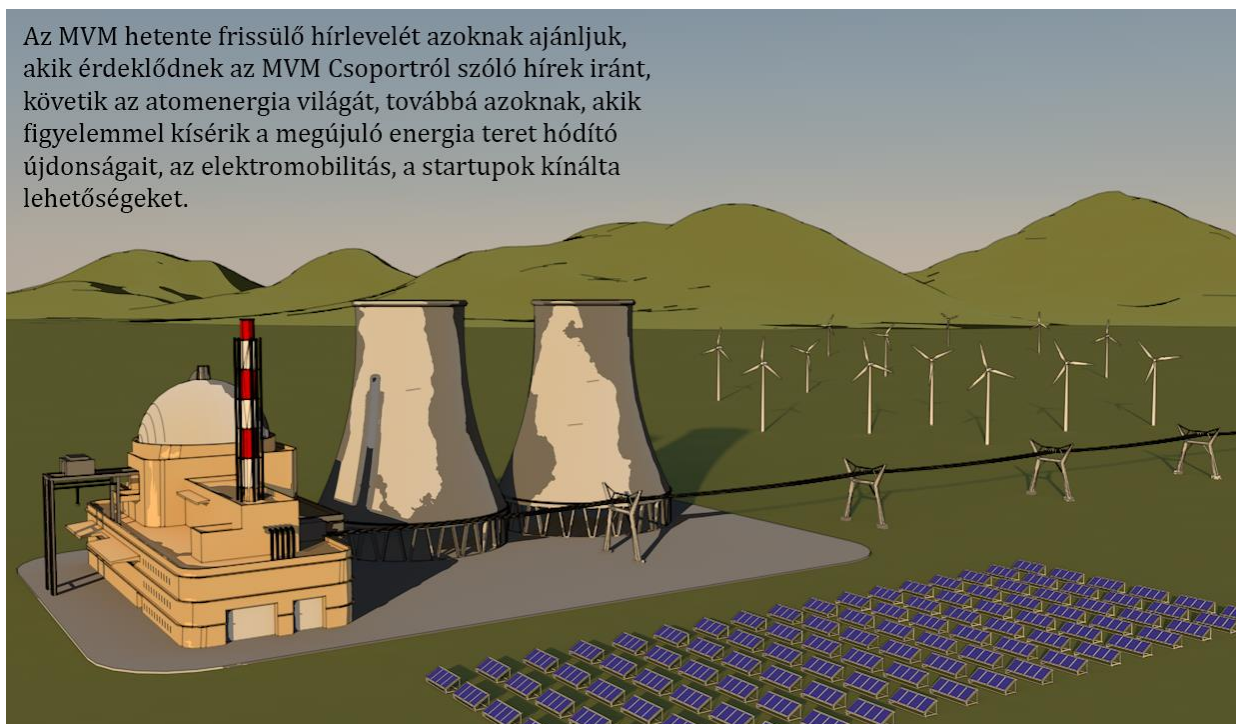

MVM Hírlevél IX. évfolyam, 2020. augusztus 3.

Iparági hírek heti összefoglalója

Az MVM hetente frissülő hírlevelét azoknak ajánljuk, akik érdeklődnek az MVM Csoportról szóló hírek iránt, követik az atomenergia világát, továbbá azoknak, akik figyelemmel kísérik a megújuló energia teret hódító újdonságait, az elektromobilitás, a startupok kínálta lehetőségeket.

*Összeállította: László Judit
újságíró-szerkesztő
Nyitólap: Szarvas Zoltán*

Tartalom

Hírek az MVM Csoportról	3
Új módszertannal tervezik a jövő magyar villamosenergia-hálózatát.....	3
Környezetvédelmi hatásvizsgálat nélkül hosszabbítanák meg a paksi atomerőmű működését.....	6
Szponzorálás	7
Augusztus elején lesz a 22. Gödöllői Nemzetközi Hárfafesztivál	7
A paksi bővítés hírei	8
Épülhet a betonkeverő üzem vezénylő épülete	8
Újra lehet jelentkezni atomerőmű specifikus szakirányú továbbképzésre	8
Fórum-sorozatot indítanak a környező településeken a paksi projektről	9
Alternatív energia	10
E-autók töltési árait hasonlítja össze egy magyar startup alkalmazása	10
Itt a megújuló alapú energia-önellátás	11
A hazai energiaszektor hírei	13
Megkezdődött a világ első erőműméretű fúziós kísérleti berendezésének összeszerelése.....	13
Élmezőnyben Magyarország a nukleáris védettség alapján	14
Megépülhet a Nagyvárad-Békéscsaba villamos vezeték hiányzó szakasza.....	15
Nem volt érdeklődő a gázaukción.....	15
Külföldi energiaszektor	16
Üzembe helyezték az Egyesült Arab Emírségek első atomreaktorát.....	16
Kevesebb mint felére csökkentették az EU klímaalapját	17
Washington mindent megtesz, hogy az Északi Áramlat 2 ne jelentsen fenyegetést Európára	17
Egyéb.....	18
Korszerűsítik a paksi optikai kábelhálózatot	18
Elektromos autóbuszokat adtak át Pécsen.....	19

Hírek az MVM Csoportról

Új módszertannal tervezik a jövő magyar villamosenergia-hálózatát

2020. július 28.

(fotó: vg.hu)

Extra intézkedésekkel is sikerült biztosítani a magyar villamosenergia-ellátás zavartalanságát a koronavírus-járvány megfékezését célzó korlátozások időszakában az átviteli rendszerirányítónak, miután a folyamatos ügyeletet és műszakot ellátó kollégákat kéthetes turnusokban beköltöztették a társaság teljesen izolált székházába - mondta Biczók András, a MAVIR Zrt. vezérigazgatója az NRGreport portálnak adott interjújában. Emlékeztetett: a MAVIR - mint átviteli hálózat-üzemeltető, rendszerirányító és a piac működtetéséért felelős cég - működési modellje alapvetően arra az elvárásra épül, hogy a legkülönlegesebb körülmények között, minden pillanatban képes legyen a biztonságos ellátásra. Miután ezeket a kritériumokat nem konkrétan a koronavírus-járványra határozták meg, a helyzet nemcsak a MAVIR-t, hanem az egész energiaszektorra is komoly kihívás elé állította. A más társaságoknál is hozott intézkedéseken - például a külföldi látogatások korlátozásán - túl hermetikusan lezárták a székházat, a folyamatos ügyeletet és műszakot ellátó mintegy 25-30 kollégát beköltöztették a MAVIR teljesen izolált épületébe a vírustesztek elvégzése után. A munkatársak kéthetes turnusokban váltották egymást, miközben a családjuk otthon volt. Két önálló diszpécserközpontot működtettek, kizárva a fertőzésveszélyt. Ezek a különleges intézkedések a rendszerirányítókra, a piaci operátorokra, az informatikára, illetve a létesítménygazdálkodásra vonatkoztak, de azokat a kockázatokat is kezelni tudták, amelyek a nem Budapesten dolgozó, az állomásokat, távvezetékeket üzemeltető kollégákat érintették, így beruházásaik folytatódhattak. Az idejében megtett intézkedéseknek köszönhetően a MAVIR sikeresen átvészelte az igazán nehéz és szokatlan pillanatokat, a társaság bármikor készen áll egy esetleges második hullám kezelésére is.

A cégvezető arról is beszélt, hogy kihívást jelentett a felhasználás és a termelés átalakulásának kezelése. Az áramfogyasztás nemcsak nálunk, hanem a környező országokban is jelentősen visszaesett a vírus hatására, helyenként akár 20-25

százalékkal is, ugyanakkor Magyarországon a járvány csúcsidőszakában (március közepétől április közepéig) 8-10 százalékos csökkenést tapasztaltak. Éves szinten remélhetőleg az 5-6 százalékot nem haladja meg a fogyasztás csökkenése. *„A keresleti oldal gyengüléséhez a tavaszi időszakban kiemelkedő napenergia-termelés párosult, köszönhetően az elmúlt időszakban üzembe helyezett naperőmű-kapacitásnak, mely 2020. május 22-én a 13 óra körüli időszakban először lépte túl az 1000 megawattos termelést. Roppant érdekes tapasztalatot jelentett egyrészt a fotovoltai csúcstermelés, másrészt az, hogy a fajlagosan megemelkedett napenergia-termelést hogyan tudjuk csökkenő fogyasztás mellett egyensúlyban tartani, miközben a szomszédos országok hálózatai is kihívásokat kezeltek. Összességében azt gondolom, hogy minden rendszerirányító, így a MAVIR is jól vizsgázott”* - mondta a cégvezető.

Az interjú felidézte, hogy még kinevezése előtt a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal kritizálta a hosszú távú fejlesztési terveket. Hivatalba lépésekor Biczók András azt mondta, a növekvő villamosenergia-igény kiszolgálása új megközelítést igényel az iparág szereplőitől. Fő célja, hogy a MAVIR klasszikus átviteli, rendszerirányítói és piacműködtetési feladatkörei mellett az iparág irányadó és haladó szellemiségű szereplője legyen. *„A rendszerek klasszikusan úgy épülnek fel, hogy a termelő egységtől a magasfeszültségű átviteli és a csatlakozó elosztó hálózatokon keresztül jut el a fogyasztóig a villamos energia, azonban egyre inkább jellemző, hogy bizonyos helyzetekben megfordul a termelési irány. A tölcserjellegűre kialakított átviteli hálózat magas feszültség szintjével pedig nyilván más funkciót tölt be, mint az elosztó hálózat alacsonyabb feszültség szintjei. Ez nyilván jelentős kihívás elé állítja az elosztó hálózatot és az átviteli hálózattal való együttműködést, az elosztóhálózat-üzemeltetők és az átviteli rendszerirányítók kooperációja pedig új feladatok és szerepkörök megjelenésével is jár. Az új rendszerben még mindenkinek meg kell találnia a jövőbeli helyét, az új szerepeket pedig a szektor minden résztvevőjének fel kell töltenie tartalommal. Ilyen szempontból a MAVIR felkészülése a jövő kihívásaira egy jelentős iparági szerepátalakulásról is szól”* - fejtette ki. Szerinte a hálózatfejlesztési terv nagyon fontos eszköz, de módszertanát is át kellett alakítani, számos tényezőt is figyelembe véve. Az új hálózatfejlesztési koncepciónak kezelnie kell azt a helyzetet, hogy miközben a működési környezet dinamikusan változik a megújulók terjedésével, az elektromobilitással, az energiátárolók, a prosumerek és az egyéb új szerepkörök, mint pl. az energiaközösségek megjelenésével, addig a másik oldalon továbbra is

meg kell felelni az ellátásbiztonsági követelménynek. Az energiaellátási láncok hosszú előkészítést igénylő, időigényes beruházások eredményeként hozhatók létre, az ehhez szükséges kiszámítható, jól szabályozott körülmények megteremtése pedig kulcsfontosságú. Ez sokrétű koordinációs feladatot ró a MAVIR-ra, és tulajdonképpen ez az új hálózatfejlesztési koncepció célja is. *„Innovatív megközelítéseket kell alkalmazni; másfajta vizsgálatokkal, másfajta elemzésekkel, másfajta idősor-szimulációkkal kell dolgozni, mint eddig, így alacsony és magas feltételezett terhelésfelfutási forgatókönyvek mentén egyaránt kidolgozott összeurópai piacszimulációval is, hiszen a határkeresztező kapacitások az országhatáron átnyúlóan összekötik a nemzeti hálózatokat. Az új módszertan egyik nagyon fontos szempontja volt az is, hogy a fogyasztási igényeket és a forrásoldali megalapozásokat egységesen láthassa mind az átviteli hálózat, mind az elosztó hálózat azért, hogy ugyanarra a modellre építhessük fel a várakozásainkat. Mindez logikusan hangzik, de korábban nem ez volt a bevett gyakorlat.”* A változtatások érdekében 2019 nyár végén elindult egy (a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, az elosztókat és a MAVIR-t magába foglaló) közös projekt: a létrehozott iparági bizottság új, egységes módszertant és szabályrendszert, illetve egységes fejlesztési politikát készített tavaly év végére, ezt töltik fel tartalommal. Az új közös módszertan alapján vizsgálják a lehetőségeket, ez alapján dolgozzák ki javaslatukat is a hosszú távú hálózatfejlesztési tervre, melynek az innovatív hálózatfejlesztési eszközöket is befogadhatóvá kell tennie. A vezérigazgató ennek első eredményeit a következő évekre ígerte. Kulcsfontosságúnak mondta, hogy az általuk alkalmazott átfutási vagy szabályozási egységidők egyre rövidek, emberi beavatkozásra így gyakran már nincs idő, a gépeknek kell elvégezniük a feladatot. Ezért az informatika szerepe jelentősen felértékelődött.

Jelezte azt is: a piacösszekapcsolási folyamatokkal párhuzamosan jelentős hálózati átalakítások is folynak. Idén a két legjelentősebb feladat a szlovák-magyar összeköttetés bővítése a gönyői ponton, illetve egy második összekapcsolás létrehozása Kelet-Magyarországon, Sajóivánka-Rimaszombat térségében. Ez a domináns importlehetőségünket erősíti, másrészt a kelet-magyarországi hálózat és ellátásbiztonság erősítését is szolgálja, miközben a térségben egyre kevesebb a termelő egység. Gönyűnél a vezetékek Dunán való átvezetése érdekében felépítenék eddigi legmagasabb, 117 méter magas távvezetési oszlopukat is, ami önmagában is jelentős kihívás például az ártéri

környezet miatt. A hamarosan megvalósuló szlovén-magyar összeköttetés szintén hiánypótló. A MAVIR a maga feladatait már elvégezte, a magyar határig megvalósultak a szükséges fejlesztések, a szlovén fél várhatóan 2021 végéig teljesíti a munka rá háruló részét. Ezt követően elmondható lesz, hogy minden környező országgal megteremtettük a magyar villamosenergia-rendszer kapcsolódását. Szerbiával is megkezdődött a határkeresztező lehetséges bővítésével kapcsolatos egyeztetés. A MAVIR számos kiemelt belföldi fejlesztést is megvalósított az elmúlt időszakban. Ezek fókuszában a tágabb értelemben vett Budapest környéki hálózat megerősítése állt. A budapesti körgyűrű mellett a dunaújvárosi, valamint a kelet-magyarországi hálózati fejlesztésén is sokat dolgoztak. Biczók András arról is beszélt, hogy a Mátrai Erőmű átalakulása szükségessé teszi a kerepesi alállomás bővítését, szintén a budapesti ellátásbiztonság megerősítése érdekében, illetve Gödön is új alállomást építenek az igények bővülése miatt. A paksi kivezető folyosó erősítése természetesen mindig fontos szempont lesz, ahogyan a Paks II. beruházás is jelentős hálózatfejlesztési feladatokat jelent majd a MAVIR-nak - sorolta a vezérigazgató.

Környezetvédelmi hatásvizsgálat nélkül hosszabbítanák meg a paksi atomerőmű működését

2020. július 29., 30.

További tíz évvel tolná ki négy, egyenként 500 megawattos blokkja működésének idejét az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. - erről a Heti Világgazdaságban írt Szabó Gábor a Közbeszerzési Értesítőre hivatkozva. A cég az eredetileg 30 évre tervezett üzemidő akár 60 évre történő hosszabbításáról íratna megvalósíthatósági tanulmányt, ami bevett gyakorlat például az Egyesült Államokban. A közbeszerzési eredményhirdetés határideje a minap lejárt, de nyertesről egyelőre nincs hír. Mindenesetre racionális elképzelés egy vadonatúj telephely helyett a már meglévő, nemzetközi összehasonlításban is jó biztonsági mutatókkal működő nukleáris létesítmény élettartamának meghosszabbítása, ami elvileg az új blokkok árának töredékéért megvalósítható. A cikk felidézte: az első üzemidő-hosszabbítás előkészítését is megvalósíthatósági tanulmánnyal kezdte az erőmű, szintén 12 évvel a legrégebbi blokk tervezett leállása előtt. Az viszont új, hogy a dokumentum szerint „felül kell vizsgálni a hazai jogszabályi

környezetet”, beleértve a környezetvédelmi engedélyeztetés mikéntjét, és „javaslatot kell tenni az akadályok feloldására”. A kiírásból kiderül: a cég kifejezetten számol azzal a lehetőséggel, hogy az üzemidő-hosszabbítás kikerül a környezetvédelmi hatásvizsgálati eljárásra kötelezett tevékenységek közül. A cikk szerint ez több mint meghökkentő, hiszen még egy kerékpárút leaszfaltozása is engedélyköteles. Az Országos Atomenergia Hivatal egykori főigazgató-helyettese, Lux Iván kritikusan azt mondta: a kiíró nagyon bízhat lobbijében.

Szponzorálás

Augusztus elején lesz a 22. Gödöllői Nemzetközi Hárfaesztivál

2020. július 28., 31.

(fotó: kultura.hu)

Augusztus 6-tól 9-ig rendezik meg idén az MVM Koncertek szervezésében a 22. Gödöllői Nemzetközi Hárfaesztivált a helyi Királyi Kastélyban. A világjárvány miatt a koncerteken a nézők csak korlátozott számban vehetnek részt és maszk viselése is ajánlott. Családtagok ülhetnek közvetlenül egymás mellett, és a rendezők törekednek a székek közötti megfelelő távolság biztosítására - közölték a szervezők az MTI-vel, melynek cikkét az OrientPress, a kultura.hu. a Lokál is ismertette. Augusztus 6-án, 19 órakor Vigh Andrea, a fesztivál alapítója és művészeti vezetője szólóesttel nyitja a fesztivált. Koncertjén az ötezer éves hangszer széles repertoárja hallható a középkortól napjaink zenéjéig. Másnap Goda Sára és Razvaljajeva Anasztázia közös estjén kéthárfa műveket is előadnak. Jenei Erzsébet Junior Prima-díjas hárfaművész augusztus 8-án este, Tallós Álmos, a Szegedi Hárfa-verseny 2019-es győztese 9-én ad szólóestet. Aznap délelőtt 11 órakor Vigh Andrea ingyenes hárfabemutató koncertjén a gyermekek vehetik birtokukba a fesztivált. Idén sem marad el a hárfakiállítás, amelyen az érdeklődő felnőttek és gyerekek megtekinthetik Anne-Marie és Gérard David (Svájc), valamint a Lyon&Healy és a Camac hárfagyárak hangszereit.

A paksi bővítés hírei

Épülhet a betonkeverő üzem vezénylő épülete

2020. július 29.

Az Országos Atomenergia Hivatal - a Paks II. Zrt. kérelmére - kiadta az építési engedélyt egy betonkeverő üzem vezénylő épületének építésére, továbbá a hozzá kapcsolódó gépjárműmérleg telepítésére. A Világgazdaságban B. Horváth Lilla írt arról, hogy a létesítményekre a paksi 5. és 6. blokk építésénél lesz szükség. A hivatal számos szakmai és biztonsági feltételt írt elő: meg kell felelni egyebek mellett a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről szóló kormányrendeletnek, gondoskodni kell független műszaki szakértő közreműködéséről is. Az OAH az építési engedélyt határozott időre, 2023. július 27-ig adta meg, a betonkeverő üzem vezénylő épületének tervezett élettartama pedig 10 év. A határozat végleges és végrehajtható. Az engedély alapja a Paks II. Zrt. által május 18-án beadott, majd a július 22-én (hiánypótlásra) kiegészített kérelem.

Újra lehet jelentkezni atomerőmű specifikus szakirányú továbbképzésre

2020. július 24., 28., 29., 30.

(fotó: uniduna.hu)

Augusztus 1-24. között újra lehet jelentkezni az atomerőmű specifikus szakirányú továbbképzésre a Dunaújvárosi Egyetemen. Az egyetem közleménye szerint az atomerőművi üzemeltetési szakmérnök és szakember képzéseket a Paks II. Akadémia hat felsőoktatási intézménnyel közösen, köztük a Dunaújvárosi Egyetemmel együttműködésben hozta létre. A Paks II. Zrt. anyagi támogatásával indítják a szakokat, ezért a Dunaújvárosi Egyetemen 25 jelentkező számára térítésmentes a képzés, de korlátozott számban lehetőség van a képzés önköltséges formában történő elvégzésére is. A Paks II. Akadémia olyan képzési programot kínál, amely lehetővé teszi az elhelyezkedést az energetikai és nukleáris iparban. A szakirányú továbbképzés két féléve alatt a gyakorlatban hasznosítható tudást kapnak a résztvevők az atomerőmű technológiai

folyamatairól, az üzemeltetés folyamatáról, a nukleáris biztonság alapjairól, az atomerőmű biztonságos működéséről - hívta fel a figyelmet az egyetem, melynek közleményét a GazdPort, a Magyar Nemzet és több vidéki portál, lap, köztük a Dunaújvárosi Hírlap is ismertette az MTI alapján. A paksi projekt cég honlapja pedig jelezte: hat egyetem képez atomerőművi szakmérnököket, szakembereket a következő tanévben. A Paks II. Akadémia hallgatói keretszámát megemelték.

A Dunaújvárosi Egyetem és az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. együttműködése évek óta sikeres, így nem meglepő, hogy az egyetem mérnöki képzésén számos tantárgy épül az atomerőművek üzemeltetési területéhez - erre az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. honlapja hívta fel a figyelmet annak kapcsán, hogy a felsőoktatásban elkezdődött a pótfelvételi. A cég partnere, a Dunaújvárosi Egyetem számos lehetőséget nyújt a továbbtanulóknak.

Fórumorozatot indítanak a környező településeken a paksi projektről

2020. július 30., 29.

A tervek szerint Kalocsán kezdődik és a környező 47 település mindegyikére eljut az a fórumorozat, amelyet a paksi atomerőmű bővítéséről terveznek, megismertetve a projektet a lakossággal - erről ezúttal a Petőfi Népében írt Gábor János Mittler Istvánra, a társaság kommunikációs igazgatójára hivatkozva. Süli János miniszter minél több eseményre el kíván látogatni, akadályoztatása esetén a vezérigazgató vagy egy államtitkár vesz részt a fórumokon. Még ebben az évben minden településre el szeretnének jutni. Tervek szerint ősszel, szeptember második felében elkezdődhet a tájékoztató fórum a régióban - mondta Kalocsán Mittler István. Bízik abban, hogy a járvány második hulláma nem fog közbeszólni, de ha mégis, a jövő év első negyedévére tervezik a körutat.

(fotó: telepaks.net)

A tájékoztatást szolgálja a Paks II. Zrt. most megjelent magazinja is. Az Atomszféra című új kiadványt a tervek szerint évente négy alkalommal, 1400 példányban adják ki. A magazin első számát Lenkei István vezérigazgató ajánlja

az olvasók figyelmébe, a kiadványban interjú olvasható Süli János tárca nélküli miniszterrel is - írta a Paks-Press és a telepaks.net.

Alternatív energia

E-autók töltési árait hasonlítja össze egy magyar startup alkalmazása

2020. július 27., 29.

(fotó: tozsdeforum.hu)

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem négy hallgatója által alapított Volteum startup a minap jelent meg saját fejlesztésű e-mobilitási alkalmazásával, amely forradalmasíthatja a piacot a városi körülmények közötti autótöltésben és a hosszú távú utazásban. A Növekedés, a Portfólió, beszámolója szerint a Volteum applikációjával pillanatok alatt, egyszerűen összehasonlíthatóvá válnak a környéken lévő töltők, típusuktól függetlenül. Az alkalmazással könnyen kiválasztható a legolcsóbb vagy éppen a leggyorsabb töltő, hiszen a töltőoszlopok mellett a töltés árán kívül annak ideje is látható. A Volteum másik fő funkciójával az elektromos autósok hosszú távú utazásaikat tervezhetik meg másodpercek alatt egész Európában. Az ingyenesen elérhető alkalmazás megoldást nyújt a villanyautósok legnagyobb félelmére is, az utazás közbeni lemerülésre, hiszen képes előre jelezni az autó töltöttségének változását egy hosszú út során, és az útvonalhoz hozzáadni az autó számára optimális töltési pontokat. Az applikáció használatával az elektromos autózásban és technológiában kevésbé járatos villanyautósok számára is nagyon egyszerűvé és igazi élménnyé válik a hosszú távú utazás zöldrendszámú járműveikkel. A Tőzsdefórum arra is kitért, hogy a további fejlesztések között szerepel más szolgáltatások (érkezés, vásárlás stb.) ajánlási rendszerének kiépítése is az alkalmazáson belül.

A Volteum ipari partnerei között olyan, e-mobilitásban meghatározó cégek vannak, mint az NKM Mobilitás és a MOL. A csapat tavaly még InCharge néven nyerte meg a régió meghatározó energetikai startup versenyét, az MVM Edisont, a Smart Future Lab Zrt.-től kapott tőkebefektetését is felhasználta.

(fotó: nepszava.hu)

A közeljövőben a háztartási méretű, illetve 500 kilowatt (kW) alatti, szinte kizárólag megújulóenergia-alapú, helyi kiserőművek nagy biztonsággal képesek lesznek fedezni a 10 ezer főnél kisebb lélekszámú magyarországi települések teljes éves villamosenergia-igényét - állapította meg a Központi Statisztikai Hivatal minap közzétett tanulmánya, melyre a Népszavában Marnitz István hivatkozott. Ez a magyar településállomány 95 százaléka, ami a nagyobb települések felé irányuló energiaátadással tovább növelhető - írja „A megújuló forrásból származó villamos energia önellátási és exportlehetőségei a magyarországi településeken” című dolgozatában a Debreceni Egyetem műszaki karának docense, Kulcsár Balázs. A tanulmány a közműhivataltól származó 2017-es erőművi adatok alapján megállapítja: a 3155 hazai településből már három éve 30-ról volt elmondható, hogy e két kis méretű erőműfajta segítségével legalább száz százalékban képesek voltak ellátni saját háztartásaikat. A két erőműméretet egy kalap alá véve, saját igényeit a legnagyobb, csaknem hatszorosan meghaladó mértékben a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Sóstófalva termel áramot. Az érintett községek négyötöde ezer fő alatti, ötöde egy-kétezer fő. Eme települések ugyanakkor további 29 környező helység igényeit is képesek száz százalékban fedezni. Erre példaként a szintén Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Alsótelkes, Galvács, Kupa és Gibárt "energiaexport"-lehetőségeit részletezik. Kisebb-nagyobb mértékben további több mint ezer hazai település ellátásában vesz részt a kis méretű, helyi energiatermelés. A tanulmány az önellátás előtti akadályok közé sorolja a forráshiányt, a közösségi tulajdon és a társadalmi együttműködés hiányát, az előretekintő gondolkodás alacsony szintjét, a szabályozási környezet, az energiatárolás és -elosztás technológiai kérdéseit és a politikai akaratot.

(fotó: ember-climate.org)

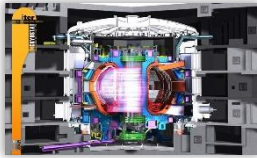
Az EU 27 államában előállított áram 40 százalékát a szél-, a nap-, a víz- és a bioenergia adta az első félévben, míg a fosszilis energiahordozók mindössze 34 százalékát egy friss jelentés szerint. A Portfólión Major András ismerttetése szerint a villamosenergia-termelés 22 százalékát a nap- és szélenergia fedezte, a rekord részarány eléréséhez pedig hozzájárult a koronavírus-járvány is. Az uniós villamosenergia-szektor karbonemissziója csaknem negyedével, 23 százalékkal, vagyis mintegy 76 millió tonnával esett vissza. A 2010-es évtized elején a fosszilis források súlya még több mint kétszer akkora volt az árammixben, mint a megújulóké, vagyis meglehetősen gyors folyamatról van szó, azzal együtt, hogy 2014 és 2017 között a megújulók részaránya stagnált, a fosszilis pedig ismét növelni tudták részarányukat - ismertette a portál az EMBER klímaügyi kutatóközpont jelentését. A fosszilis tüzelők visszaszorulása elsősorban a szén szerepének gyors leértékelődéséből következett: 2016 óta az energiahordozó súlya a mixben felére, 12 százalékra csökkent. Közben a szél- és napenergia piaci súlya 13 százalékról 21 százalékra nőtt. 2020 első felében pedig a szénerőművi áramtermelés csaknem harmadával, 32 százalékkal zuhant az EU-ban éves összevetésben, de közben a gázalapú termelés is 6 százalékkal csökkent 2019 első hat hónapjához képest.

Az idei év első 5 hónapjában az USA-ban a megújuló energiaforrások (a biomassza, a geotermikus energia, a víz-, a nap- és a szélenergia) lényegesen több villamos energiát termeltek, mint a szén vagy az atomenergia. Az Amerikai Egyesült Államok Energiainformációs Ügynökségének (U.S. Energy Information Administration) jelentése szerint a májusi hónap különösen jól teljesített, mert ekkor a megújuló energiaforrások a nettó villamosenergia-termelés több mint negyedét (25,3 százalék) adták a hálózatra - ismertette az amerikai adatokat a Napi portálon Szabó M. István. A jelentés azt is megmutatta, hogy a nap- és a szélenergia minden más energiaforrásnál gyorsabban terjed. Az év első öt hónapjában a napenergiával termelt áram mennyisége 23,1 százalékkal bővült (éves összehasonlításban) 2019 azonos időszakához képest, a szélé 11,5 százalékkal.

A hazai energiaszektor hírei

Megkezdődött a világ első erőműméretű fúziós kísérleti berendezésének összeszerelése

2020. július 28., 29.

(fotó: iter.org)

Az Energiatudományi Kutatóközpont (EK) mérnökeinek és kutatóinak részvételével megkezdődött a világ első erőműméretű fúziós kísérleti berendezésének, az ITER-nek (International Thermonuclear Experimental Reactor) az összeszerelése a franciaországi Cadarache-ban. A berendezés összeszerelését elindító ünnepi ceremóniát élőben közvetítették - tájékoztatta az MTI-t az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) Titkársága. Ez alapján írta a hirado.hu, a vg.hu, a magyarnarancs.hu, a 24.hu, a demokrata, a Magyar Hírlap stb., hogy az ITER - nemzetközi kísérleti termonukleáris reaktor - jelenleg az egyik legnagyobb nemzetközi mágneses-fúziós kutatás-fejlesztési projekt a világon, amelyben magyar kutatók és mérnökök is részt vesznek. A berendezést a dél-franciaországi Cadarache-ban építik azzal a céllal, hogy bebizonyítsák: lehetséges magfúzióval békés célokra energiát termelni a Földön. Ezenkívül ott fogják tesztelni a későbbi fúziós erőművekben használt technológiát is. Magyarországról az ELKH-hoz tartozó Energiatudományi Kutatóközpont (EK) Fúziós Plazmafizika Laboratóriumának és Fúziós Technológia Laboratóriumának szakemberei vesznek részt a projektben. A közlemény felidézte: magyar mérnökök tervezték meg az ITER teljes belső részének bekábelezését oly módon, hogy azok 20 évig karbantartás nélkül is működni tudjanak, emellett egyes komponenseket is teszteltek Budapesten. Az EK szakemberei jelenleg is dolgoznak az ITER egyik fontos elemén, (az úgynevezett szaporítókazettán), amelynek feladata a fúzió egyik üzemanyagának előállítása lesz az erőművön belül, továbbá a közelmúltban pályáztak az ITER egyik kritikus berendezésének, a pelletbelövőnek az építésére is, amely az üzemanyag-utánpótlást oldaná meg egy fúziós erőműben. Az élő közvetítés virtuális körsétával indult, amelyet Bernard Bigot, az ITER főigazgatója vezetett. Ezután a partnerországok - USA, EU, Oroszország, India, Kína, Dél-Korea és Japán - magas rangú vezetői jelentkeztek

be. Az ELKH közleménye szerint az összeszerelés megkezdése hatalmas mérföldkő a projekt életében, hiszen eddig nagyrészt az épületek és a kiszolgálóegységek építése zajlott. Az első igazi komponensek érkezésével felgyorsulnak az ITER-építkezés eseményei. A ceremóniára egy speciális ajándékkal is készültek az Energiatudományi Kutatóközpontban. A napokban az ITER 1:100-as méretarányú, 3D-s nyomtatott mását küldték el Franciaországba.

Élmezőnyben Magyarország a nukleáris védetség alapján

2020. július 24., 28., 29.

(fotó: pakspress.hu)

A Nuclear Threat Initiative (NTI) szervezet által július 22-én közzétett, a nukleáris anyagok védetségét globálisan összehasonlító, Nuclear Security Index című jelentésében Magyarország - az eddigi évekhez hasonlóan - idén is kiemelkedő eredményt ért el. Az Országos Atomenergia Hivatal beszámolója szerint Magyarország a globális erőfeszítések támogatásának területén az index 100 pontjából 90 pontot kapott, ezzel a 154 országból álló lista 6. helyére került, az egyes létesítmények védetsége terén pedig 84 pontot kapott és a vizsgált 47 országból 5. helyezést ért el. Az ötödik alkalommal kiadott indexben idén első alkalommal nemcsak a nukleáris anyagok, hanem a más radioaktív anyagok védetségével kapcsolatban is végeztek felmérést - erre is kitért a hivatal honlapja, melyre a Paks-Press hivatkozott.

A Nuclear Threat Initiative honlapján azt is jelezte: az elmúlt két évben világszerte jelentősen lassult a nukleáris biztonság erősítése, holott 2012 és 2018 között még jelentős volt az előrelépés - erre is kitért a Világgazdaságban B. Horváth Lilla. A szervezet a lendületvesztést a nukleáris biztonsági csúcstalálkozó 2016-os lezárultával, illetve más, magas szintű nemzetközi összefogás kényszerítő erejének hiányával magyarázza. E hiány éppen olyan időszakban jelentkezik, amikor a terrorizmus erősödik, nő az internetes támadás veszélye, sőt, geopolitikai tényezők - mint a koronavírusjárvány - is nehezítik a nemzetközi együttműködést. Számos helyen és globálisan is romlott a 17 részterület alapján vizsgált index értéke. Nem szerzett pluszpontot semmilyen területen 2018 óta a 80 helyszínén vizsgált Magyarország sem - írta a lap.

Megépülhet a Nagyvárad-Békéscsaba villamos vezeték hiányzó szakasza

2020. július 29., 30.

(fotó: kronikaonline.ro)

A romániai Transelectrica Villamosenergia-szállító Országos Társaság megkötötte a szerződést a Nagyvárad-Békéscsaba 400 kilovoltos villamos vezeték hiányzó romániai szakaszának megépítésére. A vállalat közleményét az Agerpres hírügynökség idézte, ez alapján pedig a hirado.hu, a demokrata.hu, az nrgreport.com, a kronikaonline.ro/MTI számolt be arról, hogy a munkálatokat az elkövetkező egy évben végzi el a román Electromontaj társaság. A Transelectrica emlékeztetett rá: a Nagyvárad-Békéscsaba 400 kilovoltos vezeték építése 2008-ban akadt el a Dél-Nagyvárad és Nadab közötti területkisajátítási nehézségek miatt. Ezért a vezetéknek csak egy részét: a 60 kilométeres Nadab-Békéscsaba szakaszt sikerült eddig átadni. Utóbbiból 22 kilométer vezeték épült Románia területén. A 72 kilométeres Dél-Nagyvárad-Nadab vezeték csak részben készült el, építési munkálatai félbeszakadtak. A Transelectrica közleménye szerint a Dél-Nagyvárad-Nadab vezeték bezárja a 400 kilovoltos vezetékgyűrűt Románia nyugati határvidékén, ezzel jelentősen csökkenti a régió áramellátásának kockázatait. Emellett javítja a Magyarország és Románia közötti energiaátadás képességét. A vezeték beüzemelése után Románia 100 megawatt (MW) áramot lesz képes exportálni Magyarországra, és 300 MW villamos energiát lesz képes importálni Magyarországról. A vezeték megépítésével Románia az EU által megszabott követelményeknek tesz eleget, a kiépülő rendszer hozzájárul az egységes európai energiapiac létrehozásához, közvetve a villamos energia árának a csökkenéséhez.

Nem volt érdeklődő a gázaukción

2020. július 29.

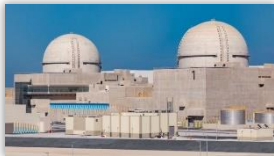
Érdeklődés nélkül zárult az a kapacitásaukció, amelyen az FGSZ Földgázszállító Zrt. a Szlovákia, illetve az Ausztria felé történő inkrementális (új beruházással vagy hosszú távú optimalizálással létrejövő) szállítási kapacitásának lekötését kínálta fel. A Világgazdaság ismertette a társaság közlését, miszerint negatív lett

két érintett projekt gazdaságossági vizsgálata, vagyis gazdasági szempontból nem életképesek. Ezzel a Magyarországról a Szlovákiába és Ausztriába irányuló gázszállítási kapacitás bővítésére május 4-én kezdődött, kötelező érvényű eljárás eredménytelenül, kapacitáskiosztás nélkül és nemleges végső beruházási döntéssel lezárult. 2024-25-től egészen a 2038-39-es időszakig lehetett volna kapacitást lekötni.

Külföldi energiaszektor

Üzembe helyezték az Egyesült Arab Emírségek első atomreaktorát

2020. augusztus 1.

(fotó: bbc.com)

Sikerrel üzembe helyezték az Egyesült Arab Emírségek első atomerőmű-reaktorát, ezzel az ország az első olyan arab állam, amely gazdasági célú nukleáris energiát állít elő. Az Abu-Dzabi nyugati részén épített Baraka atomerőműben a tervek szerint összesen négy blokkot alakítanak ki, amelyek az állam energiaszükségletének negyedét tudják a jövőben fedezni biztonságosan és megbízható módon, káros anyagok kibocsátása nélkül - közölte Mohamed bin Rasid, az Egyesült Arab Emírségek alelnöke. Az emírségek atomenergetikai vállalata szerint a Baraka erőmű első blokkját néhány hét múlva már össze tudják kötni az ország elektromos hálózatával, így megkezdődhet a lakóházak és üzemek áramellátása. A KEPCO dél-koreai vállalat által épített erőmű - ha eléri teljes kapacitását - 5,6 gigawatt áramot lesz képes termelni évente, amivel évi több mint 21 millió tonna szén-dioxid kibocsátását tudják elkerülni. Az Egyesült Arab Emírségek 2009-ben indította el gazdasági célú atomenergia-programját. Az ország jelenleg nagyrészt földgázzal működő, illetve napenergiát hasznosító erőművekkel biztosítja az áramellátást. (portfolio.hu, Napi, Inforstart/MTI)

Kevesebb mint felére csökkentették az EU klímaalapját

2020. július 28.

Lengyelország lehet a nagy vesztese az európai uniós klímaalap megnyirbálásának. Az alap eredeti célja, hogy segítségével a tagországok fokozatosan megújulóakra váltsák a fosszilis energiaforrásokat, elsősorban a szén. Az Euronews megjegyezte: Lengyelország nagyrészt ma is ebből állít elő energiát, ráadásul a szénbányászatban és a szénalapú áramtermelésben dolgozó uniós munkavállalók fele is lengyel. A bányászat megszüntetése egyet jelent Szilézia kiiktatásával, csak a bányászatban több tízezer munkahely fog eltűnni - mondta egy szakszervezeti vezető. Bár az átállás kiemelt fontosságú, az uniós vezetők mégis megválták az erre szánt támogatást. A munkások értik, hogy fel kell hagyni a bányászattal, de szerintük tizenöt évre és rengeteg segítségre lesz szükség, hogy elkerüljék a szociális katasztrófát. Az ilyen közösségek támogatására hozta létre az unió a méltányos átállást szolgáló alapot, melynek összegét az Európai Tanács 40-ről 17,5 milliárdra csökkentette. A parlament ugyanakkor megpróbálkozik az összeg megemelésével és sürgeti a kormányokat, hogy használjanak más alapokat a finanszírozásra. Minden tagállam részesül a pénzből, de a legnagyobb haszonélvezők Lengyelország, Románia és Csehország mellett Németország, Franciaország és Olaszország. Lengyelországnak ugyanakkor kevesebb támogatás mellett kell elérnie a 2050-re kitűzött karbonsemlegességi célt.

Washington mindent megtesz, hogy az Északi Áramlat 2 ne jelentsen fenyegetést Európára

2020. július 30., 31.

(fotó: nord-stream2.com)

Washington mindent megtesz annak érdekében, hogy az Északi Áramlat 2 vezeték ne jelentsen fenyegetést Európára - jelentette ki Mike Pompeo amerikai külügyminiszter a szenátus külügyi bizottságának meghallgatásán. Az amerikai diplomácia vezetője a külügyminisztérium 2021-es költségvetési terveit

vázolta a szenátusi bizottságban, s beszámolt az amerikai külügyminisztérium eddigi munkájáról. A mandiner.hu, a Napi, az nrgreport.com, a vg.hu/MTI beszámolója szerint a gázvezeték ügyére adott válaszát politikusi kérdésre reagálva fogalmazta meg. Mint mondta: az amerikai kormányzat szankciókkal és szankciós fenyegetésekkel próbálja elejét venni, hogy a Oroszország befejezze az Északi Áramlat 2 gázvezeték építését. *„Azt akarjuk, hogy Európának valódi, biztonságos és stabil energiaforrásai legyenek”* - mondta. A gázvezeték a Balti-tengeren keresztül szállítana orosz gázt az oroszországi Viborgból a keletnémet partoknál fekvő Greifswaldig, jórészt svéd, finn és dán vizek alatt húzódva. Mind az orosz, mind a német kormányzat elkötelezett az Ukrajnát és Fehéroroszországot elkerülő gázvezeték további bővítése mellett, s a csővezeték üzembe helyezését eredeti forgatókönyv szerint 2020 végére időzítették. Az amerikai álláspont szerint a vezeték eszköz Oroszország számára részben Ukrajna ellen, részben európai országok orosz gáztól való függésének erősítésére.

Egyéb

Korszerűsítik a paksi optikai kábelhálózatot

2020. július 25.

Az optikai kábelhálózat korszerűsítése a munkaterület átadásával már megkezdődött, a kivitelező Perfect-Phone Kft. 50 napos határidővel vállalta a munkát - számolt be a telepaks.net. Tizennégy intézményben működik az informatikai rendszer a városi optikai kábelhálózaton keresztül, amelyet a kétezres évek elején alakítottak ki Pakson. Az atomerőmű gerinchálózatának építésekor, a város és az erőmű közötti megállapodás alapján kapta meg üzemeltetésre a jelenlegi rendszert az önkormányzat. A fejlesztés jelentős megtakarítást hoz azóta is az önkormányzatnak, hiszen így egy szolgáltatón keresztül működik az intézményi telefonrendszer és informatikai hálózat. Most vadonatúj optikai rendezőt építenek be, így nagyobb adatátviteli sebesség érhető el. A beruházás az intézmények működését minimálisan érinti, mert főleg munkaidőn kívül dolgoznak majd. Az optikai kábelhálózat korszerűsítésével megteremtik a további bővítés lehetőségét is, így amikor a Paks II. beruházáshoz kapcsolódó fejlesztések részeként újabb intézmények is működnek a városban,

azok is csatlakozhatnak a hálózathoz. A rendszer korszerűsítéséről idén döntött az önkormányzat. A beruházás önkormányzati pénzből, mintegy nettó hatmillió forintból valósul.

Elektromos autóbuszokat adtak át Pécsen

2020. július 31.

(fotó: pecsma.hu)

Átadták Pécs tíz új elektromos hajtású helyi járatú autóbuszát. Az önkormányzat a ténylegesen ősztől forgalomba álló alacsonypadlós, légkondicionált, USB-töltőpontokkal felszerelt, 64 ember utast befogadó járműveket 1,7 milliárd forint uniós pályázati támogatásból vásárolta. A projektnek része volt egy, a buszok töltésére, kiszolgálására alkalmas garázs építése is a helyi tömegközlekedésért felelős Tüke Busz Zrt. telephelyén. Schanda Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium parlamenti és stratégiai államtitkára a Pécs főterén tartott átadáson hangsúlyozta: 2022-től kizárólag elektromos buszok helyezhetők üzembe a 25 ezernél több lakosú magyarországi településeken. Erre 36 milliárd forint jut a következő évtizedben, a fejlesztéssel elérhető, hogy a buszok fele környezetbarát legyen. Péterffy Attila (Mindenki Pécsért Egyesület), Pécs polgármestere a buszok beszerzését komoly vívmánynak nevezte a modern, zöld Pécs kialakítása érdekében. Kiemelte: a járművek csendesek, nincs károsanyag-kibocsátásuk, hozzájárulnak ahhoz, hogy a város levegője tisztább legyen. A baranyai megyeszékhelyen 180 busz szolgálja a közösségi közlekedést, a 10 új jármű csökkenti a Tüke Busz Zrt. költségeit, egyúttal jelentős presztíznövekedést jelent a városnak. Jelezte, hogy a városvezetés tervezi a közműcégek dízelüzemű járműveinek elektromosra cserélését. A polgármester szerint Pécs kiváló helyszíne lehet a "zöld busz"-programnak. Az önkormányzat szeretné, ha a városban is folyna elektromos hajtású csuklós autóbusz tartós tesztüzeme - erről a kormany.hu, a magyarnemzet.hu/MTI számolt be. A helyi pecsma.hu portál arra is kitért, hogy a buszok egy töltéssel (ez 3-3,5 órát vesz igénybe) 300 kilométert képesek megtenni; augusztus elejétől tesztüzemben közlekednek.

